

Yüzlerce Kadından Biri

– Seferii · 08 Mart 2018

İkinci katın, sadece bir sandalye sığabilen, ince, uzun balkonundan manzarayı seyrediyordum. Evin önündeki küçük bahçe sanki ilkokuldaki okuma kitaplarımızdan fırlamış gibiydi: Tam ortada yuvarlak bir süs havuzu, içinde kırmızı balıklar... havuzun etrafındaki geniş çemberde çeşitli çiçekler... bütün alanı kaplayan yemyeşil çim... bu görüntüye tezat teşkil eden, bahçenin demir parmaklıklarına yakın yerlerde, sonradan ilave edildiği hemen belli olan maydanoz, soğan, nane, marul gibi sebzeler... Caddeden geçenler, bu evde bir Türk ailenin oturduğunu çok kolay anlayabilirdi. Birbirine bitişik, sıra üstü bu evlerden sadece bu bahçede sebze vardı. Demir parmaklıklara tırmanan sarmaşıklar, sonradan dikilen asmalara “ Buranın sahibi biziz, siz sonradan geldiniz.” der gibi son çırpınışlar içinde çiçek açmaya çalışıyor, ha bire tomurcuk veriyordu.

Evin hemen önünde bir tarafı ana yola, bir tarafı açık pazara çıkan bir cadde, evin tam karşısında, Nazi Almanyası'nın işgalini görmüş, muhteşem ıhlamur ve çınar ağaçlarının gölgelediği bir çocuk parkı vardı. Park, çocuklar ve onlara göz kulak olan büyükleriyle doluydu. Neşeli kahkahalar bu yüce ağaçlara yükseliyor, dallarında asılı kalıyordu. Güneş pırıl pırıldı. Derin derin nefes aldım. Tertemiz havayı doyasıya içime çektim.

Çok değil, bir kaç hafta öncesine kadar bir apartmanın çatı katında oturuyorlardı. Dik çatıdan çalınıp yapılmış, bir dairede güneşe, temiz havaya hasret uzun yıllar yaşamışlardı.

Fadile Yenge Türkiye'den kaçak olarak Fransa'ya gelirken nerdeyse ölmek üzereymiş. Köyünde yakalandığı hastalıktan kurtulacağına kimse inanmıyormuş. Bir gün ablasının pasaportuyla uçağa bindirip buralara getirmişler. Hemen hastaneye yatırıp tedavisine başlamışlar. Tedavi 2-3 sene sürmüş. O hastanedeyken henüz iki yaşında olan oğlu da akrabalarıyla gelmiş. Annesinin hastalığı bulaşmasın diye çocuğu uzun bir süre yanına getirmemişler.

Kocası da yine kaçak yollarla İsviçre'ye gelebilmiş. Elinde geçici belgesi iş ararken, kalacak yeri de olmadığından parklarda yattığı zamanlar karşılaşmış bizimkilerle. “ Hemşerim memleket nere?” ile başlayan sohbet “ Gel, bize gidek, bir banyo yap, yemek ye. Sonra dinlenirsin.”le devam etmiş, böylece eşimle ev arkadaşı olmuşlar. O zamandan beri ikisi kardeş, doğal olarak Fadile Yenge'yle biz de eltiyiz.

Kalacak yerden sonra, çok lüks bir restoranda da işe girince, Menderes ağabeyimiz hayatını düzene koymaya çalışmış. Karısı Fransa'da hastanede, oğlu akrabalarının yanında, kendi İsviçre'de.

Zamanla yenge, hastaneden çıkmış. Bir çatı katında oğluyla birlikte yaşamaya çalışırken ülke dışına çıkması yasak. Kocası da geçici belgeyle İsviçre'de kalıyor. Onun da ülke dışına çıkması yasak. Birbirine komşu iki şehir Mullhous ve Basel, ama arada bir gümrük... huzura, sıcak yuvaya hasret bu iki insan epey bir süre birbirine yakın bir o kadar uzak bir şekilde ayrı kalmışlar.

Aradan geçen 12 hasret dolu seneden sonra aynı yıl ikisine de buldukları ülkeler tarafından oturum verildi. Bundan yararlanmak için Menderes ağabey İsviçre'den Fransa'ya gelmiş, karısı ve çocuğuna kavuşmuş, yine çatı katı ama daha geniş bir eve taşınmışlardı. Burda oturdukları on sene içinde bir kız ve bir oğlan olmak üzere yeni bebekleri de olmuştu.

Şimdi önü bahçeli, toplamda oturulabilir dört kattan oluşan bu evi satın alabilmişler hemen taşınmışlardı. Artık çileli günler geride kalmıştı.

-Ne bilem gülüm gençlik hastalıkla, çileyle geçti. Bu yaştan sonra ev sahibi olduk da gene de sanki bir şeyler ters gidecek gibi geliyor hâlâ.

- Aman daha neler... İnşallah bitti o günler. Hem ne varmış ki yaşında... Sabah bir gün Sinan da çalışmaya başlar, evin taksitlerini beraber ödersiniz.

-Allah akıl fikir versin. Bütün çocuklara, içinde bizimkilere de...

-Amin.

Fadile Yenge, yanıma gelmiş gelecekle ilgili kaygılarından bahsetmek istemişti. "Bu kadar çileyle başatmışsınız, bundan fazla ne olabilir ki..." diye kendimce rahatlatmaya çalışmıştım. "Ellerin havasız, güneşsiz evlerinde oturduk, oturma alabilmek için restoranların bodrum katlarında bulaşıkçılık yaptık. Hastalığım geçiydi, bu defa kolum kanadım tutmaz oldu. Çocuğu bile kucağımda taşıyamadım, bilmem artık ne olacak." dediğinde "Bak ne güzel güneş akşama kadar evin içinde, artık geçer o hastalıkların, iyi olursun." la konuşmaya devam ettik.

Biraz sonra çay servisine başlayınca içeri geçtik. Yengenin yüzünde okumakta zorlandığım bir bakış vardı.

- Hayırdır... bugün hasta gibisin sanki.

- Aslında her zamanki hâlim. Böyle bazen kafama bir ağrı giriyor, beynimde deermen daşları dönüyor, siz konuşurken sizi hiç duymuyom, ööle bakıyom. Ancak senin gibi bana bakıp soru sorarlarsa kafamı verip anlamaya çalışıyom. Yoksa bıraksalar uyuyup gideceem.

Menderes ağabey, yüzünde yeni evin mutluluğu, coşkusu ile kazandığı büyük öz güvenle çok rahat bir tavır içinde, bazen sesini yükseltiyor, bazen geriniyor, sık sık oturuş pozisyonunu değiştiriyor, ara sıra ahkam kesiyordu. Onun bu hâlini yadırgamıyorduk, ne de olsa hayata 5-0 yenik başlamış biriydi, imkansızı başarmış, ev sahibi olmuştu. Yine kendinden emin:

- Ben bildim bileli hasta... Bir iyileşmedi.

- O da olur. Hastalıklar stresten oluyor hep. Artık stres yapacak bir şeyiniz yok. İyileşir iyileşir...

- Yaani, iyileşsin de... bazen insan hanımıyla oturup sohbet etmek istiyor. Hiç konuşamıyok ki. Ya duymuyor, ya da uyukluyor. Ben needeceem böyle...

- E geçer dedik ya... acele etme sen de.

-Ya bazen oluyor, şu çanağı taktırdık, Türk kanallarını da seyredeki diye, haberlere bakıyom, memleketin haline bakıyom, konuşacaam laftan, haberden anlamıyor. Zaten ancak 2'yece okumuş, okur-yazarlığı bile yok. Noolucak böyle?

- Sen ne kadar okudun Menderes ağbi? Lise bitmiş miydi?

- Ne lisesi? İbrahim Tatlıses'in dediği gibi "Çukursaray'da Okusfurot vardı da ben mi okumadım?"

Desem de ben de anca 5'i bitirdim.

- Aradaki fark çok yok, hanımı yetiştirir, senin seviyene çıkartırsın noolcak ki...

Bu arada yenge ara ara boşalan bardakları takip ediyor, kıza talimatlar veriyor, küçük Enes'le de ilgileniyordu. Bana bakıp belli belirsiz gülümsedi.

- Yok... ben bu zamana kadar çok uğraştım. Akıllanmıyom. Ben bu kariyı boşarım da... işte... sonra ona

kim bakacak, rezil olur diye acıyom.

Ben önce Menderes Ağabey'in espri yaptığını düşündüm. Baktım ciddi duruyordu.

- Tipik Anadolu erkeesin yani. Piyango kazanınca önce karıyı, sonra arabasını değiştiren türden.

Çok mutlu bir kahkahayla güldü.

-Ne yapıim sen söyle... Bu zamana kadar çektiğim çile yetmez mi, daha zeki, daha sağlıklı, daha genç bir hanım bana yakışmaz mı?

- Neden olmasın? Madem öyle düşünüyorsun. Olur... Ama hemen boşa. Fazla bekletme...

Ben öyle deyince çok şaşırıldı. Karşı çıkacağını sanıyordu. Devam ettim:

- Bekletme, zaman geçip yaşlanmayın. Hemen boşanın da ikinci evlilikleriniz için şansınız daha çok olsun.

-Nasıl yaani?

-Yaani... şu... Evlilik programlarında görmüyor musun? Genelde 45-55 yaş aralığında olan kadınların şansı daha yüksek. Yengem fazla yaşlanmadan boşa ki yeniden evlenebilsin.

Elindeki bardağı, sinirinden, tutamadı. Masaya sertçe düşen bardağın sesiyle birlikte:

- Neeeyy?.. Bir de evlenecek mii?

- Evet... Diyorsun ya kim bakacak, acıyom diye. Yeniden evlenecek, yeni kocası bakacak.

- Yok öyle yağma... Evlenemez. Benim çocuklarımın anası evlenemez.

- Evlenir... Kusura bakma ya başka da çaresi yoktur zaten. Biraz önce sen dedin, okuma-yazma yok, sağlıklı değil...Ne yapacak, Türkiye'ye gidecek, yaşlı annesinin evinde kalacak, taş mı kemirecek? Dul kadın diye kapısının önünde büssürü it-köpek dolaşacak...daha mı iyi olacak... tabii ki evlenecek.

- Ben hazmedemem.

- Hazmetmene gerek yok. Sen de evleneceksin O seni hazmedecek ama. Bu ikinizin de hakkı... birbirinize karışamazsınız. Boşanmışsınız, bekarsınız, tabii ki ikiniz de evleneceksiniz.

- Yok... ben dayanamam... gider ikisini de fururum.

- Hmmm... olabilir... bu da bir çözüm... Vurursun...ikisini de... Herkes namus meselesi der, vay be namus için hapis yattı... ne yiğit adammış... Ama bir de şöyle düşün... sonra n'olur?

- N'olacak ki?

-Yengem mezara... sen hapse... Sinan genç, hayatı yeni tanımaya başlayan bir çocuk... Analı-babalı ama babasız büyüdü. Anası onun herşeyiydi. Babası, bir gün geldi, anasını vurdu... gideceği bir yer var... sokaklar... bir kaç zibidinin elinde oyuncak olur, belki bir gün bir kaldırımda, aşırı dozdan ölüsü bulunur... Senem'i amcaları, teyzeleri hiç bir yere bırakmaz. Onlar kapış kapış alır, biz bakacaaz diye. "bakmak" bildiğimiz bakmak değil. Amcalarının hanımlarına hizmetçi olur. Onların işlerini yapar, çocuklarına bakar. Yaşı 17'ye gelir gelmez, Türkiye'den Fransa'ya gelip gurbetçi olmak isteyen bir yiğitle evlendirirler. Haa ikide bir "sokağa düşmedin, sana biz baktık" diye de başına kakarlar yaptıkları büyük iyiliği... Enes'e gelince; o daha çok küçük... Onu yetimler haym'ına verirler. Devlet gözetiminde büyür. Tam bir Fransız olarak... ne Türk olduğunu bilir, ne müslüman olduğunu. Hatta babası anasını vurmuş diye bütün müslümanlardan, özellikle Türkler'den nefret eder.

Sözlerimi kesmeden dinlerken renkten renge giriyordu. Yengenin ise duyuyor mu duymuyor mu anlayamadığım bir yüz ifadesi vardı. Menderes ağabey, yardım ister gibi eşime baktı.

-Bana ne bakıyorsun, dinle dinle... olacakları söylüyor.

Küçük Enes, halının üstünde, ağızıyla "vın vınn vıınn" yaparak, bir oyuncak araba sürüyordu. Gözlerinde devamlı büyüyen sıcak bir şefkatle ona baktı.

- Pekii ne yapmam lazım?

- Boşanmayı aklından çıkaracaksın...Yengem yıllardır gıkı çıkmadan çile doldurdu... Başında kocası olmadan, tek başına bir oğul büyüttü... Namusuna hanel getirmede... Tertemiz bir kadın. Pişirdiği yenir, yuduğu giyilir... Bir gün sana karşı sesini yükseltmedi. Bunca zaman ikiniz de ayrı ayrı çok acı çektiniz. Artık bir aradasınız, acıları birlikte karşılayacaksınız...Birbirinize omuz vereceksiniz ki kollarınız, sırtınız, beliniz ağrımayacak...Yengemin değerini bileceksin. O, evin orta direği... yıkarsan altında kalırsın.

-...

Gözleri dolu dolu oldu. Derin bir düşünceye daldı. Konuyu değiştirmek istercesine oğluna seslendi. Enes, koşup babasının kucağına atladı. Konuştuklarımızı duymadığını farzettığımız Fadile Yenge, bana öyle bir baktı ki gözlerindeki minnettarlığı görmemek mümkün değildi. Mutfaktan çaydanlığı almaya kalktığında ise Menderes ağabey yerinden fırlayıp;

-Sen otur, ağırdır o şimdi, ben getiririm.

...